

Εταιρεία Ιατρικών Σπουδών

Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης "Άγιος Παύλος"
Ρευματολογική Κλινική

Επιστημονική Εκδήλωση

**Ρευματικά, Αυτοάνοσα,
Μεταβολικά Νοσήματα
Διαγνωστικά Διλήμματα,
Συννοσηρότητα,
Θεραπευτικές Επιλογές**

27-28

Σεπτεμβρίου 2013

Θεσσαλονίκη

Ξενοδοχείο Porto Palace

ΤΕΛΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

GLUCOSAMINE CRYSTALLINE SULFATE 1500 mg [®]

Donarot

the original

“Ορόσημο στην έρευνα της ΟΑ”

THE LANCET

Τα διαγνωστικά διλήμματα στα Ρευματικά, Αυτοάνοσα και Μεταβολικά Νοσήματα καταδεικνύουν ανάγλυφα την ανάγκη συνεργασίας των ιατρικών ειδικοτήτων.

Οι Θεραπευτικές Εξελίξεις στα νοσήματα αυτά είναι σημαντικές και σηματοδοτούν νέα εποχή.

Είναι όμως αναγκαίο να συζητούνται και οι προβληματισμοί από την εφαρμογή αυτών των θεραπειών και να λαμβάνεται υπόψη η συννοσηρότητα.

Στόχος της επιστημονικής εκδήλωσης είναι η ενημέρωση των ιατρών για τα διαγνωστικά διλήμματα και τις θεραπευτικές εξελίξεις στα ρευματικά, αυτοάνοσα και μεταβολικά νοσήματα, με τελικό σκοπό τη μέγιστη δυνατή βελτίωση της ποιότητας ζωής των ασθενών, που μπορεί να επιτευχθεί μόνο με τη συνεργασία των ιατρών όλων των ειδικοτήτων.

Για την Οργανωτική Επιτροπή
Ο Πρόεδρος
Δρ. Παναγιώτης Αθανασίου

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος: Π. Αθανασίου

Μέλη: Ι. Αλεξίου
Χ. Καλλίνου
Κ. Κούτουρλη
Θ. Κουτρούμπας
Α. Κοτρώτσιος
Ιφ. Κώστογλου
Δ. Μπασδραγιάννη
Α. Παπαδάκη
Σ. Παπαστεφάνου

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος: Π. Αθανασίου

Επίτιμοι Πρόεδροι: Καθηγητής Μ. Μαυρικάκης
Καθηγητής Μ. Δανιηλίδης

Μέλη: Ι. Αλεξίου
Α. Καρανικόλας
Μ. Κότελη
Ιφ. Κώστογλου
Ν. Μιχάλης
Κ. Νάτσης
Α. Πατάκα
Ε. Πλωμαρίτης
Ι. Τσούνος

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Παρασκευή 27 Σεπτεμβρίου 2013

- 09.30 Προσέλευση - Εγγραφές**
- 10.00-10.30 Χαιρετισμός Προέδρου Οργανωτικής Επιτροπής**
- 10.30-12.00 ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ**
ΑΥΤΟΑΝΟΣΑ ΡΕΥΜΑΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
Συντονιστές: **Χρ. Καλλίνου, Ε. Μπλιούμη**
- Δερματικές εκδηλώσεις
Ι. Ξένος
- Στοματικές εκδηλώσεις
Ε. Μπλιούμη
- Οροαρνητικές σπονδυλαρθρίτιδες. Οφθαλμικές εκδηλώσεις
Σ. Σπυριδωνάκου
- Συζήτηση
- 12.00-12.30 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ - ΚΑΦΕΣ**
- 12.30-14.00 ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ**
ΡΕΥΜΑΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ
ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ - ΣΥΝΝΟΣΗΡΟΤΗΤΑ
Συντονιστές: **Ι. Τσούνος, Στ. Παπαστεφάνου**
- Αυτοάνοσα ρευματικά νοσήματα και καρδιαγγειακός κίνδυνος
Στ. Παπαστεφάνου
- Ουρική νόσος και καρδιαγγειακός κίνδυνος
Α. Κουτρούμπας
- Φλεγμονώδεις Μυοπάθειες - Μυοσίτιδες
Φ. Νόιτση-Μιχάλη
- Συζήτηση

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Παρασκευή 27 Σεπτεμβρίου 2013

14.00-15.00

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Προεδρείο: **Π. Αθανασίου**

Η διαγνωστική προσέγγιση της οστεοαρθρίτιδας στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας

N. Πρασσάς

Η διαγνωστική προσέγγιση της οστεοπόρωσης στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας

Δ. Κουρτίδης

Συζήτηση

15.00-17.00

ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗ ΔΙΑΚΟΠΗ

17.00-18.30

ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

**ΟΣΤΕΟΑΡΘΡΙΤΙΔΑ - ΟΣΤΕΟΠΡΩΣΗ
ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ, ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ
ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ**

Συντονιστές: **A. Καρανικόλας, Ιφ. Κώστογλου**

Η οστεοαρθρίτιδα στην τρίτη ηλικία

M. Ευσταθίου

Ορθοπαιδική θεραπευτική προσέγγιση της οστεοαρθρίτιδας

A. Καρανικόλας

Οστεοπόρωση. Θεραπευτικές προκλήσεις και προβληματισμοί

Ιφ. Κώστογλου

Συζήτηση

18.30-19.00

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ - ΚΑΦΕΣ

19.00-19.20

ΔΙΑΛΕΞΗ

Προεδρείο: **Ε. Πλωμαρίτης**

Θρομβοεμβολικές εκδηλώσεις στα αυτοάνοσα ρευματικά νοσήματα

M. Αποστολοπούλου

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Παρασκευή 27 Σεπτεμβρίου 2013

- 19.20-20.20 ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ**
Προεδρείο: **Π. Αθανασίου, Κ. Καραγκούνης**
- 19.20-19.50 Αναιμία στα χρόνια νοσήματα και θεραπευτικές επιλογές,
Ο ρόλος της IV σιδηροθεραπείας
Α. Ζαχάρωφ
- 19.50-20.20 Η αναιμία στη ρευματοειδή αρθρίτιδα
Κ. Κούτουρλη
- Συζήτηση περιστατικών με ρευματοειδή αρθρίτιδα και
αναιμία που χρήζουν IV σιδηροθεραπείας
Ειδικευόμενοι Ρευματολογικής Κλινικής
ΓΝΘ Άγιος Παύλος
- 20.20-20.30 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**
- 20.30-21.30 ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ**
Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΟΣΤΕΟΑΡΘΡΙΤΙΔΑΣ.
ΤΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ
Προεδρείο: **Μ. Μαυρικάκης, Π. Αθανασίου**
- Η παθογένεσις της οστεοαρθρίτιδας
Ι. Αλεξίου
- Συστάσεις και θεραπεία της νόσου με τροποποιητικά
φάρμακα
Μ. Μαυρικάκης
- Με την ευγενική χορηγία της*
- 21.30 Δεξίωση Υποδοχής**

10.00-10.30

ΔΙΑΛΕΞΗ

Προεδρείο: **Ι. Αλεξίου**

Αγγειοκινητικές διαταραχές άκρων (αγγειακά ακροσύνδρομα)
Π. Βουνοτριπίδης

10.30-12.00

ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

ΣΚΛΗΡΟΔΕΡΜΑ. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΟΝΙΚΗΣ ΥΠΕΡΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΑΚΤΥΛΙΚΩΝ ΕΛΚΩΝ.

ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Συντονιστής: **Π. Αθανασίου**

Πνευμονική υπέρταση

Γ. Γιαννακούλας

Δακτυλικά έλκη

Π. Αθανασίου

Παρουσίαση περιστατικών

Ε. Τριανταφυλλίδου, Κ. Κούτουρλη,

Δ. Μπασδραγιάννη, Ν. Καλαϊτσεβα

Με την ευγενική χορηγία της

ACTELION

12.00-12.30

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ - ΚΑΦΕΣ

12.30-14.00

ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

**ΨΩΡΙΑΣΗ. ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ
Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΥ
ΚΑΙ ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΟΥ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΤΩΝ
ΑΣΘΕΝΩΝ**

Συντονιστές: **Π. Αθανασίου, Ι. Μαντέκου-Λεφάκη**

Ψωρίαση. Ανοσολογία

Φ.-Σ. Δελλή

Κλινικές και ιστολογικές μορφές της ψωρίασης

Μ. Παπαγεωργίου

Ι. Μαντέκου-Λεφάκη

Κλασσική θεραπεία ψωρίασης

Θ. Σιδηρόπουλος

Θεραπεία ψωρίασης με βιολογικούς παράγοντες

Α. Τριγώνη

Ποιότητα ζωής στους ασθενείς με ψωρίαση πριν και μετά τη
θεραπευτική παρέμβαση

Χρ. Καλλίνου

14.00-15.30

ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

**ΟΡΘΟΡΗΘΡΟΙ ΣΠΟΝΔΥΛΑΡΘΡΟΙΤΙΔΕΣ.
ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ**
Συντονιστές: **Π. Αθανασίου, Ι. Μαντέκου-Λεφάκη**

Ο ρόλος της φυσικοθεραπείας στην αγκυλοποιητική σπονδυλαρθρίτιδα

Α. Κοτρώτσιος

Αγκυλοποιητική σπονδυλαρθρίτιδα. Υπάρχει παράθυρο ευκαιρίας; Θεραπευτικές προκλήσεις και ποιότητα ζωής
Ε. Τριανταφυλλίδου

Θεραπευτικός αλγόριθμος ψωριασικής αρθρίτιδας
Π. Αθανασίου

Η νοσηλευτική φροντίδα των ασθενών με ψωριασική αρθρίτιδα

Δ. Παυλίδου

Συζήτηση

15.30-17.00

ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗ ΔΙΑΚΟΠΗ - ΕΛΑΦΡΥ ΓΕΥΜΑ

17.00-18.30

ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΣΥΝΝΟΣΗΡΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΡΕΥΜΑΤΟΕΙΔΗ ΑΡΘΡΙΤΙΔΑ
Συντονιστές: **Ιφ. Κώστογλου, Α. Πατάκα**

Η υπερλιπιδαιμία στη ρευματοειδή αρθρίτιδα
Ιφ. Κώστογλου

Η αξία της καταστολής της φλεγμονής στη μείωση του καρδιαγγειακού κινδύνου στα αυτοάνοσα ρευματικά νοσήματα

Μ. Ζακαλκά

Βιολογικοί παράγοντες στα αυτοάνοσα ρευματικά νοσήματα και λοιμώξεις αναπνευστικού

Α. Πατάκα

18.30-19.00

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ - ΚΑΦΕΣ

19.00-20.30 **ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ**
ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ
Συντονιστές: **Π. Αθανασίου, Κ. Λιαδάκη**

Προοπτικές εξατομικευμένης θεραπείας στα αυτοάνοσα ρευματικά νοσήματα. Η συμβολή της φαρμακογενετικής
Ι. Βασιλόπουλος - Θ. Σαραφίδου

Θεραπευτικός αλγόριθμος στη ρευματοειδή αρθρίτιδα
Π. Αθανασίου

Ουρική νόσος. Θεραπευτικές εξελίξεις
Ι. Αλεξίου

20.30-21.00 **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΛΗΞΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ**

Αθανασίου Παναγιώτης	Συντονιστής Διευθυντής Ρευματολογικής Κλινικής ΓΝΘ Άγιος Παύλος
Αλεξίου Ιωάννης	Επιμελητής ΕΣΥ, Πανεπιστημιακή Ρευματολογική Κλινική, ΠΓΝ Λάρισας
Αποστολοπούλου Μάρθα	Επιμελήτρια Β', Παθολογική Κλινική, ΓΝΘ Άγιος Παύλος
Βασιλόπουλος Ιωάννης	Επιστημονικός Συνεργάτης Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Βουνοτριπίδης Περικλής	Αν. Διευθυντής Ρευματολογικής Κλινικής, 424 ΓΣΝΕ
Γιαννακούλας Γεώργιος	Λέκτορας Καρδιολογίας ΑΠΘ, Α' Καρδιολογική Κλινική, ΠΓΝΘ ΑΧΕΠΑ
Δελλή Φλορεντίνα-Σύλβια	Δερματολόγος, Επιμελήτρια Κρατικής Κλινικής, ΝΑΔΝΘ
Ευσταθίου Μαρία	Επιστημονική Συνεργάτης Ρευματολογικής Κλινικής, ΠΓΝΘ ΑΧΕΠΑ
Ζακαλά Μαρίνα	Επιστημονική Συνεργάτης Ρευματολογικής Κλινικής, ΠΓΝΘ ΑΧΕΠΑ
Ζαχάρωφ Αντώνης	Διευθυντής Α' Παθολογικής Κλινικής, ΓΝΑ Ερυθρός Σταυρός
Καλαϊτσεβα Ναταλία	Ειδικευόμενη Ρευματολογίας, Ρευματολογική Κλινική, ΓΝΘ Άγιος Παύλος
Καλλίνου Χριστίνα	Επιμελήτρια Α', Δερματολόγος, ΓΝΘ Άγιος Παύλος
Καραγκούνης Κωνσταντίνος	Διευθυντής ΕΣΥ Παθολογικής Κλινικής, ΓΝΘ Άγιος Παύλος
Καρανικόλας Ανέστης	Ορθοπαιδικός Χειρουργός, Συντονιστής Διευθυντής ΕΣΥ, Ορθοπαιδική Κλινική, ΓΝ Κιλκίς
Κοτρώτσιος Αναστάσιος	Ρευματολόγος, Καρδίτσα
Κουρτίδης Δημήτριος	Γενικός Ιατρός, Επιμελητής Β', Κέντρο Υγείας Σοχού, Περιφερειακό Ιατρείο Αρέθουσας, ΠΓΝΘ ΑΧΕΠΑ
Κούτουρη Κωνσταντίνα	Ειδικευόμενη Ρευματολογίας, Ρευματολογική Κλινική, ΓΝΘ Άγιος Παύλος
Κουτρούμπας Αθανάσιος	Ρευματολόγος, Βόλος

ΠΡΟΕΔΡΟΙ - ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Κώστογλου Ιφιγένεια	Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Λονδίνου, Διευθύντρια ΕΣΥ Ενδοκρινολογικού Τμήματος, ΓΝΑ Κοργιαλένειο-Μπενάκειο Ε.Ε.Σ.
Λιαδάκη Καλλιόπη	Επ. Καθηγήτρια Γενετικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Μαντέκου - Λεφάκη Ιωάννα	Συντονίστρια Διευθύντρια ΕΣΥ, Δερματολογική Κλινική, ΝΑΔΝΘ
Μαυρικάκης Μύρων	Ομότιμος Καθηγητής Ρευματολογίας - Παθολογίας ΕΚΠΑ
Μπασδραγιάννη Δήμητρα	Ειδικευόμενη Ρευματολογίας, Ρευματολογική Κλινική, ΓΝΘ Άγιος Παύλος
Μπλιούμη Ελεονώρα	Επιμελήτρια, Οδοντιατρικό Τμήμα, ΓΝΘ Άγιος Παύλος
Νούτση-Μιχάλη Φωτεινή	Διευθύντρια ΕΣΥ Νευρολογικής Κλινικής, ΓΝΘ Άγιος Παύλος
Ξένος Ιωάννης	Ρευματολόγος, Βέροια
Παπαγεωργίου Μαρίνα	Δερματολόγος, Επιμελήτρια Κρατικής Κλινικής, ΝΑΔΝΘ
Παπαστεφάνου Στέφανος	Διευθυντής ΕΣΥ, Καρδιολογική Κλινική, ΓΝΘ Άγιος Παύλος
Πατάκα Αθανασία	Λέκτορας Πνευμονολογίας ΑΠΘ
Παυλίδου Δέσποινα	Προϊσταμένη Ρευματολογικής Κλινικής, ΓΝΘ Άγιος Παύλος
Πλωμαρίτης Ευστράτιος	Συντονιστής Διευθυντής Παθολογικής Κλινικής, ΓΝΘ Άγιος Παύλος
Πρασσάς Νικόλαος	Γενικός Ιατρός, Επιμελητής Β΄, Κέντρο Υγείας Σοχού, ΠΓΝΘ ΑΧΕΠΑ
Σαραφίδου Θεολογία	Λέκτορας Γενετικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Σιδηρόπουλος Θεόδωρος	Δερματολόγος, Επιμελητής Κρατικής Κλινικής, ΝΑΔΝΘ
Σπυριδωνάκου Σουλτάνα	Ρευματολόγος, Θεσσαλονίκη
Τριανταφυλλίδου Εύα	Επιστημονική Συνεργάτης Α΄ Παθολογικής Κλινικής, ΠΓΝΘ ΑΧΕΠΑ
Τριγώνη Αναστασία	Δερματολόγος, Επιμελήτρια Κρατικής Κλινικής, ΝΑΔΝΘ
Τσούνος Ιωάννης	Συντονιστής Διευθυντής Καρδιολογικής Κλινικής, ΓΝΘ Άγιος Παύλος

Ημερομηνία και Τόπος διεξαγωγής

Παρασκευή 27 και Σάββατο 28 Σεπτεμβρίου 2013
Θεσσαλονίκη, Ξενοδοχείο Porto Palace (26^{ης} Οκτωβρίου 65, 54628 Θεσσαλονίκη, τηλ.:2310504504)

Πιστοποιητικό

Σε όλους τους συμμετέχοντες της εκδήλωσης θα δοθεί πιστοποιητικό παρακολούθησης.
Τα πιστοποιητικά θα δοθούν αφού πρώτα κατατεθεί στη γραμματεία το έντυπο αξιολόγησης του Συνεδρίου.

Σύμφωνα με τη νέα εγκύκλιο του ΕΟΦ για την παραλαβή του πιστοποιητικού απαιτείται η παρακολούθηση του 60% του συνολικού χρόνου του επιστημονικού προγράμματος.
Θα υπάρχει σύστημα καταμέτρησης bar code.

Μόρια Συνεχιζόμενης Ιατρικής Εκπαίδευσης (CME)

Στην εκδήλωση χορηγούνται 12 μόρια Συνεχιζόμενης Ιατρικής Εκπαίδευσης (CME-CPD) σύμφωνα με τα κριτήρια της EACCME-UEMS.

Έκθεση

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης θα λειτουργεί έκθεση φαρμακευτικών προϊόντων.

Δικαίωμα Συμμετοχής

Η συμμετοχή στην ημερίδα είναι **δωρεάν**.

Γραμματεία διοργάνωσης

Σταδίου 50Α, 55535 Πυλαία Θεσσαλονίκης
Τηλ.: 2310247743, 2310247734
Fax: 2310 247746
Email: info@globalevents.gr
www.globalevents.gr

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η Οργανωτική Επιτροπή της Επιστημονικής Εκδήλωσης ευχαριστεί θερμά τις παρακάτω εταιρείες για τη συμβολή τους στη διοργάνωση.

Μηνιαία
Simponi[®]
golimumab

MSD ΑΦΒΕΕ

ΑΘΗΝΑ: Αγ. Δημητρίου 63, 174 56 Άλιμος, Τηλ.: 210 989 7300,

ΒΟΡΕΙΑ ΕΛΛΑΔΑ: 9ο χλμ. Θεσ/νίκης-Θέρμης, 570 01 Πύλαια, Τηλ.: 2310 863 634, Fax: 2310 863 687, www.msd.gr, www.msdhealthnews.gr

meto
ject[®]
methotrexate SC 50 mg/ml

Απ' τον
πολύτιμο
άνθρακα

στο
ανεκτίμητο
διαμάντι

 Hospital
line

medac
eautoimmune